

Förfarande vid ersättning av medel för eget hushåll

Stadsstyrelsen 09.02.2026 § 27
86/00.04.00/2026

Beredare

Ekonomi- och förvaltningsdirektör Petra Palmroos, tfn 040 839 7170
fornamn.efternamn@pargas.fi

Bakgrund till ärendet

I 77 § i barnskyddslagen (417/2007) finns bestämmelser om medel för eget hushåll. I 1 mom. i lagrummet står det: "Om ett barn eller en ung person har placerats i vård utom hemmet i enlighet med bestämmelserna om placering som stödåtgärd inom öppenvården, vård utom hemmet enligt 40 § eller eftervård, ska varje kalendermånad medel reserveras i syfte att hjälpa barnet eller den unga personen att klara sig på egen hand till ett belopp som motsvarar minst 40 procent av barnets eller den unga personens inkomster, ersättningar eller tillgodohavanden enligt 14 § i lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården. Barnbidrag beaktas dock inte då beloppet räknas ut."

Enligt 77 § 3 mom. i barnskyddslagen har välfärdsområdet rätt att besluta om tidpunkten för utbetalning av medel för eget hushåll. Medel för eget hushåll ska i regel ges ett barn eller en ung person som håller på att bli självständig när eftervården avslutas eller av särskilda skäl i anslutning till stödjande och tryggnad av barnets eller den unga personens självständighetsprocess senast när han eller hon fyller 23 år.

Ansvar för att organisera social- och hälsovården och räddningsväsendet övergick från kommunerna till välfärdsområdena från och med 1.1.2023. I och med övergången av organiseringsansvaret för social- och hälsovården och räddningsväsendet övergick ansvaret för att ordna barnskyddet från kommunerna till välfärdsområdena. Detta gäller också ansvaret för att avsätta medel för eget hushåll.

Det har visat sig att medel för eget hushåll inte till alla delar har avsatts i tillräcklig utsträckning och således inte heller betalats ut till de personer vars eftervård har avslutats.

Enligt 25 § 3 mom. i införelagelagen (lagen om genomförande av reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet och om införande av den lagstiftning som gäller reformen 616/2021) ska kommunen bära ansvaret för påföljderna, om kommunen har handlat i strid med antingen gällande lagstiftning eller ett avtal som är bindande för kommunen innan organiseringsansvaret för social- och hälsovården och räddningsväsendet överförs.

Enligt 118 § 3 mom. i grundlagen har var och en som har lidit rättskränkning eller skada till följd av en lagstridig åtgärd eller försummelse av en tjänsteman eller någon som sköter ett offentligt uppdrag, enligt vad som bestäms genom lag, rätt att yrka att denne döms till straff samt kräva skadestånd av det offentliga samfundet eller av tjänstemannen eller den som sköter det offentliga uppdraget.

Enligt 3 kap. 2 § i skadeståndslagen är offentligt samfund skyldigt att ersätta skada, som förorsakats genom fel eller försummelse vid myndighetsutövning.

Ärendet har behandlats vid ett möte mellan Egentliga Finlands välfärdsområde (nedan också Varha) och kommundirektörerna, där man 6.11.2025 kommit överens om ersättning för kostnaderna som hänför sig till icke-avsatta medel för eget hushåll och om förfaringssätt kring detta mellan Varha och staden.

Vid kommundirektörmötet har man kommit överens om de principer enligt vilka kommunen och Varha ansvarar för ersättning av de medel för eget hushåll som eventuellt inte blivit avsatta samt om de praktiska förfaringssätten kring utbetalning av icke-utbetalda medel för eget hushåll. Utifrån förhandlingarna har Åbo stad och Egentliga Finlands välfärdsområde tagit fram ett avtal som också andra kommuner i regionen kan utnyttja i sina egna förhandlingar med Varha om medel för eget hushåll.

Avtal om ersättning för kostnader som hänför sig till icke-avsatta medel för eget hushåll och om förfaringssätt kring detta

Det avtal som förhandlats fram gäller situationer där både Pargas stad (till och med 31.12.2022) och Egentliga Finlands välfärdsområde (från och med 1.1.2023) haft ett ansvar för att avsätta medel för eget hushåll. Situationer där ansvaret för att avsätta medel för eget hushåll enbart har legat hos Pargas stad lämnas utanför avtalet. Det föreslås dock att beslut om förfarandet i dessa situationer fattas på det sätt som framgår av beslutsförslaget nedan.

I enlighet med vad som överenskommits vid mötet mellan Varha och kommundirektörerna utreds läget med de avsatta medlen för eget hushåll för alla barn och unga som varit i eftervård och omhändertagna 1.1.2023 och ersätts de medel för eget hushåll som eventuellt inte blivit avsatta utan att klienterna särskilt behöver yrka det.

I situationer där klientrelationen inom vård utom hemmet eller eftervård har varit aktiv när organiseringsansvaret har övergått till Varha, utreder Varha beloppet av de icke-avsatta medel för eget hushåll som Varha och staden vardera ansvarar för under den tid de har haft organiseringsansvaret. Varhas kontaktperson meddelar staden det eurobelopp som staden ansvarar för. Stadens kontaktperson meddelar Varhas kontaktperson senast inom 30 dagar huruvida eurobeloppet godkännts. Därefter fattar Varha beslut om medel för eget hushåll, om klientens vård utom hemmet eller eftervård är aktiv vid tidpunkten för beslutet, eller om skadestånd, om klientrelationen inom vård utom hemmet eller eftervård redan har avslutats. Varha erlägger betalningen till den person vars medel för eget hushåll ärendet gäller och fakturerar samtidigt staden i enlighet med det godkända eurobeloppet.

Vid mötet mellan Varha och kommundirektörerna 6.11.2025 kom man överens om att Varha ska anställa en person (1 årsverke) för att utföra den uppgift som beskrivs i avtalet och att lönekostnaderna inklusive arbetsgivarens bikostnader fördelas mellan Varha och kommunerna så att Varha betalar hälften av kostnaderna och kommunerna ansvarar för sin andel i proportion till invånarantalet. Exceltabellen om kostnadsfördelning läggs som bilaga till avtalet. Varha fakturerar kommunerna för kostnaderna för den anställda personen en gång per år i enlighet med de faktiska kostnaderna.

Förfarande i situationer där ansvaret för att avsätta medel enbart har legat hos Pargas stad

Enligt förslaget utreder staden självmant också läget med de avsatta medlen för eget hushåll för alla sådana personer vars eftervård har avslutats senast 31.12.2022 och ersätter de medel för eget hushåll som eventuellt inte blivit avsatta och utbetalda utan att klienterna särskilt behöver yrka det.

Att utreda läget med de avsatta medlen för eget hushåll torde kräva samarbete med Varha som social- och hälsovårdens register har överförts till. Enligt förslaget skulle beslut om ett eventuellt närmare utredningsförfarande och om eventuell ersättning till Varha för utredningsarbetet fattas av ekonomi- och förvaltningsdirektören.

Beslutsförfarande för utbetalning av medel för eget hushåll

Beredningen och beslutsfattandet som gäller utbetalning av medel för eget hushåll sker enligt stadens normala förfarande för utbetalning av skadestånd.

Bilaga

Avtal om ersättning för kostnader som hänför sig till icke-avsatta medel för eget hushåll och om förfaringssätt kring detta med bilaga

Föredragande

Stadsdirektör Tom Simola, tfn 050 558 2270
fornamn.efternamn@pargas.fi

Beslutsförslag

Stadsstyrelsen beslutar att Pargas stad ingår ett avtal enligt bilaga med Egentliga Finlands välfärdsområde om ersättning för kostnader som hänför sig till icke-avsatta medel för eget hushåll och om förfaringssätt kring detta. Avtalet träder i kraft när det har undertecknats av båda avtalsparter.

Därtill beslutar stadsstyrelsen att staden utreder självmant också läget med de avsatta medlen för eget hushåll för alla sådana personer vars eftervård har avslutats senast 31.12.2022 och ersätter de medel för eget hushåll som eventuellt inte blivit avsatta och utbetalda utan att klienterna särskilt behöver yrka det.

Beslut om ett eventuellt närmare utredningsförfarande och om eventuell ersättning till Egentliga Finlands välfärdsområde för utredningsarbetet fattas av ekonomi- och förvaltningsdirektören.

Beslut

Förslaget godkändes.

Delgivning

Egentliga Finlands välfärdsområde
